

WORWA KUNDËR POLONISË*(kërkesa nr. 26624/95)***27 nëntor 2003**

urdhrrat e përsëritur për analiza psikiatrike në këtë rast u vlerësua se shkelin të drejtën e kërkuarit për jetë private

I. Faktet kryesore

1. Kërkuarja, Wladyslawa Worwa, është shtetase polake që ka lindur më 1947 dhe jeton në Rdzawka.
2. Një mosmarrëveshje e saj dhe e fëmijëve të saj me disa prej fqinjëve në lidhje me të drejtën e kalimit çoi në një numër çështjesh gjyqësore¹. Gjatë një prej këtyre proceseve gjykata e rrethit të Nowy Targ urdhëroi që kërkuarja t'i nënshtrohej një analize psikiatrike për të vlerësuar nëse ajo ishte plotësisht e ndërgjegjshme në atë kohë. Pasi ajo refuzoi që tu përgjigjej disa urdhrave tillë të njëpasnjëshëm Gjykata urdhëroi arrestimin e saj.
3. Më 12 tetor 1994 oficerë policie shkuan në shtëpinë e kërkuarjes dhe e arrestuan. Rrethanat në të cilat kërkuarja ishte arrestuar ishin të diskutueshme. Znj. Worwa pretendonte se vajza e saj dhjetë vjeçare kishte qenë e pranishme në kohën e arrestit dhe një polic ia kishte shkëputur asaj nga duart duke e lënë në shtëpi vetëm. Në vijim Znj. Worwa pretendoi se asaj i ishte refuzuar leja për të kontaktuar familjarët dhe mjekun e saj. Kurse qeveria polake pretendoi se raporti mbi arrestimin nuk bënte fjalë fare për praninë e një fëmije në momentin e arrestit dhe se në qoftë se do të kishte pasur fëmijë pohoi se do të ishin marrë masat për kujdesin e duhur ndaj fëmijës.
4. Kërkuarja u gjet fajtores për nxitje të fëmijëve të saj për të fyer dhe gjuajtur me gurë fqinjën e saj dhe për kërcënime për dhunë fizike ndaj saj. Në lidhje me të gjitha akuzat e bëra ndaj saj kërkuarja ishte urdhëruar që t'i nënshtrohej disa herë analizave psikiatrike.

II. Vendimi i Gjykatës

5. Kërkuarja pretendoi se arrestimi i saj kishte shkelur Nenin 5 § 1 (b) të Konventës që i garantonte të drejtën për liri dhe siguri. Duke u bazuar në Nenin 8 ajo pretendonte gjithashtu në lidhje me rrethanat e arrestimit të saj dhe për abuzim përse i përket urdhrave të përsëritur për analiza psikiatrike.

A. Në lidhje me Nenin 5 § 1 (b)

6. Përderisa nuk kishte asnjë provë në dosje që të provonte se arrestimi i kërkuarjes kishte qenë i paligjshëm, Gjykata vlerësoi se arrestimi i saj kishte qenë në përputhje me Nenin 5 § 1 (b) të Konventës dhe vendosi se

¹ I ngjashëm me sa parashikohet nga Neni 277 të Kodit Civil të RSH.

nuk ka pasur shkelje të kësaj dispozite të Konventës.

B. Në lidhje me Nenin 8

7. Përsa i përket pretendimit të kërkueses në lidhje me të drejtën e saj për respektim të jetës familjare, e vetmja provë që iu paraqit Gjykatës ishte raporti i përgatitur në kohën e arrestimit të saj. Kërkuësja e kishte nënshkruar këtë raport por kishte deklaruar qëllimin e saj për tu ankuar në lidhje me rrethanat e arrestimit dhe se nuk preferonte të njoftonte ndonjë të njohur ose të afërm në lidhje me ngjarjen. Në vijim ajo e kishte ndryshuar përmbajtjen e kësaj deklarate. Në këto kushte Gjykata vlerësoi se nuk kishte prova se kishte pasur ndonjë fëmijë në shtëpi në momentin e arrestimit dhe deklaroi se nuk kishte pasur shkelje të Nenit 8 në këtë drejtim.

8. Përsa i përket ankesës së kërkueses në lidhje me të drejtën e respektimit të jetës së saj private, Gjykata vlerësoi se rrethanat në të cilat ishte urdhëruar të bëheshin analizat dhe të përgatiteshin raportet psikiatrike përbënin ndërhyrje në jetën e saj private. Autoritetet gjyqësore të së njëjtës gjykatë e kishin urdhëruar kërkuësen në mënyrë të njëpasnjëshme dhe në intervale të shkurtra kohore që t'i nënshtrohej testeve psikiatrike. Për këtë arsye baraspesha e drejtë që duhet ruajtur ndërmjet të drejtës së individit për respektim të jetës private dhe miradministrimit të drejtësisë nuk është respektuar si duhet. Për pasojë Gjykata vlerësoi se ndërhyrja e autoriteteve publike ndaj së drejtës së kërkueses për respektim të jetës private nuk ishte justifikuar, veçanërisht në lidhje me urdhrat për përsëritjen në një kohë të shkurtër të analizave dhe raporteve psikiatrike, dhe vendosi se ka pasur shkelje të Nenit 8 të Konventës në këtë drejtim.

C. Në lidhje me Nenin 41

9. Gjykata i akordoi kërkueses 3 000 euro dëmshpërblim për dëm jomaterial. Kërkuësja nuk bëri asnjë kërkesë për shpenzime dhe pagesa ligjore.

III. Koment

10. Në këtë çështje ishin pikërisht urdhrat e njëpasnjëshëm dhe në intervale të shkurtra kohe nga ana e autoriteteve gjyqësore ata që përbënin aspektin që beri që Gjykata të vendoste për shkelje të Nenit 8. Raste të mëparshme kundër Polonisë kanë çuar në konstatimin e shkeljeve të Nenit 5 në lidhje me privimin e lirisë kur individë ishin detyruar të qëndronin në institucione për të sëmuret mendorë për kontrollë². Gjykata në këtë çështje konstatoi se thjesht urdhërimi i bërjes së testeve përbënte ndërhyrje ndaj së drejtës së kërkueses për jetë private. Duke adoptuar përjasjen e saj normale të strukturuar në lidhje me të drejtat e cilësuar ku bën pjesë edhe e drejta e garantuar nga ana e Nenit 8, për të vendosur nëse ndërhyrjet përbënin shkelje, ajo konstatoi së pari që ndërhyrjet ishin në përputhje me të drejtën e brendshme dhe se ato synonin të siguronin miradministrimin e drejtësisë. Megjithatë Gjykata vendosi se ka pasur shkelje të kësaj të drejte për shkak

² Vendimi i 20 qershorit 2002 në lidhje me çështjen *Berlinski kundër Polonisë*.

të përdorimit abuziv të kompetencës për të urdhëruar analiza psikiatrike. Ky abuzim konsistonte në thirrje që i bëheshin edhe në ditë kur nuk ishin parashikuar vizita të saj mjekësore si dhe në urdhërimin, dukej të pajustificuar, të analizave të njëpasnjëshme gjatë zhvillimit të procesit gjyqësor.

11. Mësimi që na jep ky rast konsiston në faktin se urdhërimi i analizave psikiatrike edhe gjatë një procesi penal përbën një ndërhyrje ndaj së drejtës së kërkuesit për respektim të jetës private. Normalisht kjo ndërhyrje mund të justifikohet për qëllimet e miradministrimit të drejtësisë dhe të një procesi të rregullt. Megjithatë, në qoftë se kjo ndërhyrje ushtrohet nga autoritetet pa i kuptuar caqet e saj dhe pa respektuar parimin e proporcionalitetit në çdo aspekt, mund të shkohet deri në pamundësinë e justifikimit të saj dhe për pasojë edhe në shkelje të Nenit 8 të Konventës.